

**ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย แผนกแพทย์แผน
ไทย ใน รพ.สต. ที่มีแพทย์แผนไทย ตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ
(สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี)**

**Factors Affecting the Decision to Use Traditional Thai Massage Services
at the Subdistrict Health Promoting Hospital that Have Thai Medicine
Practitioners in Nongphrong Subdistrict, Si Maha Phot District (under the
Provincial Administrative Organization of Prachinburi)**

กนกทิพย์ หังสสุต

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย แผนกแพทย์แผนไทย ใน รพ.สต. ที่มีแพทย์แผนไทย ตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ (สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี)

กลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่เคยใช้บริการนวดแผนไทยอายุ 20-60 ปี ใน รพ.สต. เขตตำบลหนองโพรง ในปี 2567 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของทาโรยามาเน (Taro Yamane, 1973) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 โดยพิจารณาจากปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ปัจจัยด้านบริการ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ปัจจัยด้านบุคลากร และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และ ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ เท่ากับ 450 คน

ผลการศึกษากิจปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ พบว่า ด้านบริการ ด้านราคา ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และด้านการส่งเสริมการขาย มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย และ ด้านสถานที่ ด้านกระบวนการให้บริการและด้านบุคคลที่ให้บริการไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และสัดส่วนความคลาดเคลื่อน 5%

คำสำคัญ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์, ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด, การตัดสินใจ, การนวดแผนไทย

Abstract

The purpose of this research study is to study the Factors Affecting the Decision to Use Traditional Thai Massage Services at the Subdistrict Health Promoting Hospital that Have Thai Medicine Practitioners in Nongphrong Subdistrict, Si Maha Phot District (under the Provincial Administrative Organization of Prachinburi)

The sample group is people who have used traditional Thai massage services, aged 20-60 years, in the Subdistrict Health Promoting Hospital, Nongphong Subdistrict, in 2024. The sample size was determined using Taro Yamane's formula (Taro Yamane, 1973), belief level. 95% confidence, error ratio equal to 0.05 Considering demographic factors including gender, age, occupation, education level, status, and monthly income. Marketing mix factors Including service factors Price factor Location factor Service process factors Personnel factors and physical environmental factors and marketing promotion factors This research is quantitative research. The sample size as 450 people.

The results of the study of marketing mix factors that affect decision making found that service, price, and physical environment and sales promotion It affects the decision to choose to use Thai massage services. and the location aspect, service process aspect, and personnel aspect of providing service do not have a statistically significant effect on the decision to choose Thai massage services. at a confidence level of 95% and a margin of error of 5%

Keywords: Demographic factors, marketing mix factors, decision-making, Thai traditional massage

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้ขานรับนโยบาย “สุขภาพดีถ้วนหน้า ภายใน พ.ศ.2543” (Health for All by the Year 2000) และแนวทาง “การสาธารณสุขมูลฐาน”(Primary Health Care) ในปีพ.ศ. 2521 (ค.ศ. 1978) ขององค์การอนามัยโลก โดยประกาศนโยบายการสาธารณสุขมูลฐานในแผนพัฒนาสาธารณสุขแห่งชาติตั้งแต่ปีพ.ศ. 2524 ทำให้เกิด การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สมุนไพรและการแพทย์แผนไทย รวมทั้งการนวดไทยให้กับผู้รับบริการมากขึ้น ในปีพ.ศ. 2546 ได้มีการจัดตั้งกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกขึ้น และมีการผลักดันประเด็นนโยบายด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกให้เป็นระบบบริการสุขภาพหลักของประเทศคู่ขนานกับการแพทย์แผนปัจจุบัน เนื่องจากคนไทยมีความใส่ใจต่อสุขภาพมากขึ้น อีกทั้งจากกระแสตื่นตัวต่อการดูแลสุขภาพของทำให้ปัจจุบันทำให้การนวดแผนไทย ได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลาย และยังนิยมไปใช้บริการนวดเพื่อผ่อนคลายจากความเมื่อยล้าและนวดเพื่อส่งเสริมสุขภาพ

จังหวัดปราจีนบุรีเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่เป็นต้นแบบและนำร่องด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทย มีการเปิดให้บริการ การแพทย์แผนไทยตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุขในระบบบริการสาธารณสุข และพบว่าการเข้าใช้บริการด้านการแพทย์ของประชาชนได้สะท้อนถึงแนวโน้มการดูแลสุขภาพในยุคปัจจุบันที่มีการใช้เทคโนโลยีเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งทำให้ผู้คนต้องทำงานในท่าทางเดิม และติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ทำให้เกิดอาการปวดกล้ามเนื้อปวดเมื่อยร่างกายหรือที่รู้จักกันในชื่อ "ออฟฟิศซินโดรม" (office syndrome) การนวดแผนไทยจึงกลายเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถช่วยบรรเทาและรักษาอาการดังกล่าวได้

ผู้ศึกษาจึงสนใจ ที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทยแผนกแพทย์แผนไทย ใน รพ.สต. ที่มีแพทย์แผนไทย อำเภอศรีมหาโพธิ์ (สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี) เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการ พัฒนาระบบบริการด้านการแพทย์แผนไทย ในหน่วยบริการสาธารณสุขปทุมภูมิ เพื่อให้มีการจัดบริการ การนวดแผนไทยให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและปัจจัยด้านต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ซึ่งจะ เป็นประโยชน์แก่หน่วยบริการสาธารณสุขปทุมภูมิ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทำการศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ในรพ.สต. เขต ตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี

2. เพื่อการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ใน รพ.สต. เขต ตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี

สมมุติฐานการวิจัย

1. ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทยที่แตกต่างกัน ในรพ.สต. เขตตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี

2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทยใน รพ.สต. เขต ตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ประชาชนทั่วไป และ บุคลากร ที่ทำงานทั้งในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน อายุ 20-60 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัด โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของทาโรยามาเน (Taro Yamane, 1973) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ เท่ากับ 450 คน โดยผู้ศึกษาได้มุ่งเน้นศึกษาปัจจัย 2 ส่วน คือ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย แผนกแพทย์แผนไทยใน รพ.สต. เขตตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี เท่านั้น เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการในการพัฒนาระบบบริการให้ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการในพื้นที่ และเพิ่มมูลค่าการให้บริการด้านการนวดแผนไทยในระบบบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิ

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์

ข้อมูลในด้านประชากรศาสตร์ เป็นการศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจ ทั้งนี้อาจจะสืบเนื่องมาจากความพึงพอใจในการใช้บริการที่แตกต่างกันไป ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ คือคุณสมบัติเฉพาะของแต่ละบุคคล โดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม ตามลักษณะประชากร ดังนี้เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง รายได้ (สุदारตน์ สะโดอยู่ และแสงจิตต์ ใต้แสง ,2565,น4)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการในการให้บริการ และปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์(ปิยะวรรณ โตเลี้ยง และคณะ ,2566,น31-32)

ส่วนผสมทางการตลาด (7Ps) 7Ps Marketing Mix นั้น ประกอบไปด้วย Product, Price, Promotion และ Place ที่เป็นองค์ประกอบเดิมจาก 4P Marketing Mix และองค์ประกอบใหม่ 3 อย่าง คือ People, Process และ Physical Evidence

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์ต้องตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ มากมาย ในฐานะผู้บริโภคจะต้องตัดสินใจในการเลือกซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค และการ ใช้บริการ ซึ่งในแต่ละเรื่องนั้นอาจมีทางเลือกมากกว่าหนึ่งทางเลือก ผู้ตัดสินใจจะต้องตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดหรือเหมาะสม

การตัดสินใจ (Decision Making) คือ กระบวนการคัดเลือกแนวทางปฏิบัติจากทางเลือกซึ่งมีอยู่หลายทาง และให้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งจัดเป็นส่วนหนึ่ง ของการแก้ปัญหา การตัดสินใจที่ดีจะต้องมีหลักการและเหตุผลเพื่อลดความขัดแย้งอันเนื่องมาจากพื้นฐาน ความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกันของตัวบุคคล การตัดสินใจยังช่วยลดความเสี่ยงหรือความ ไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยการใช้เครื่องมือในการตัดสินใจที่มีความถูกต้องเหมาะสม ทฤษฎีการตัดสินใจ (Theory of Decisions) เป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้ตัดสินใจได้เลือก ทางเลือกที่ดีที่สุดอย่างมีหลักการ ซึ่งแต่ละทฤษฎีนั้นจะต้องมีข้อมูลหรือองค์ประกอบเพื่อนำไป พิจารณาในการตัดสินใจ องค์ประกอบของการตัดสินใจที่ต้องพิจารณา 5 ด้าน คือ ผู้ทำการตัดสินใจ , ประเด็นปัญหาที่ต้องตัดสินใจ , ทางเลือก , สภาพการณ์นอกบังคับ และผลลัพธ์(ทฤษฎีการตัดสินใจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,2567,บทที่5,น3-5)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการหนดแผนไทย

การหนดแผนไทย การหนดแผนโบราณ มีต้นตำรามาจากอินเดียซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาลคือมีมานานกว่า 2,500 ปี ผู้ค้นคิดริเริ่มการหนดแผนโบราณเพื่อรักษาผู้ป่วยคือหมอชีวกโกมารภักจ์ ท่านหมอชีวกเป็นหมอประจำตัวของพระเจ้าพิมพิสารและของพระพุทธเจ้า โดยท่านเป็นหมอที่มีความสามารถในการรักษาอย่างหาที่เปรียบไม่ได้ ท่านมีลูกศิษย์มากมาย แต่ไม่มีหลักฐานแน่นอนว่าเข้ามาถึงเมืองไทยเมื่อใด เมื่อเข้ามาถึงเมืองไทยก็ได้ถูกพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้เข้ากับวัฒนธรรมของสังคมไทยจนเป็นรูปแบบที่เป็นมาตรฐานของไทยและถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) การประกอบโรคศิลปะได้แบ่งออกเป็น "แผนปัจจุบัน" และ "แผนโบราณ" โดยแผนโบราณนั้นแบ่งออกเป็น 4 สาขา ได้แก่ สาขาเภสัชกรรมแผนโบราณ สาขาเวชกรรมแผนโบราณสาขานวดแผนโบราณ , และสาขาผดุงครรภ์แผนโบราณ ต่อมา ปีพ.ศ. 2479 ได้มีการตัดนวดแผนโบราณออก , ปีพ.ศ. 2544 กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศเพิ่มสาขาการนวดไทยเข้าไปในสาขาแพทย์แผนไทยอีก ในปัจจุบันการนวดไทยแผนโบราณเป็นที่นิยมและมีชื่อเสียงไปทั่วโลกการนวดแผนไทยได้มีการแบ่งออกเป็น 2 สาย คือสายราชสำนักและสายเชลยศักดิ์

การนวดแผนไทยหากแบ่งตามวัตถุประสงค์ได้เป็น 2 ประเภท คือ การนวดเพื่อการผ่อนคลาย และการนวดเพื่อการบำบัดรักษา นอกจากนี้การนวดไทย ยังมีวิธีการนวดที่แตกต่างกันไป 2 แบบ ได้แก่ การนวด แบบราชสำนัก และการนวดแบบเชลยศักดิ์ ตามหลักวิชาการแพทย์แผนไทยนั้น ร่างกายคนเราประกอบด้วย “เส้น” , “เอ็น” หรือ “เส้น เอ็น” จำนวนมาก ภายในเส้นเหล่านี้ จะเป็นทางไหลเวียนของ “เลือดลม” ซึ่งในภาวะปกติจะ ไหลเวียนอย่างสมดุล หากมีการอุดตัน หรือขัดขวางการไหลเวียนของเลือด และลมก็จะทำให้เกิด ความเจ็บป่วยและมีอาการผิดปกติต่างๆ เกิดขึ้น แพทย์แผนไทยก็ จะบำบัดความเจ็บป่วย ด้วยการไชยา หรือด้วยการนวด โดยการกด คลึง บีบ ดัด และดึง ตามจุดและเส้นที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระตุ้นให้เลือดและลมไหลเวียนเป็นปกติ ตามหลักเส้นประธานสิบ เป็นเส้นหลักที่สำคัญของร่างกายรวม 10 เส้น มีจุดเริ่มต้นบริเวณรอบๆ สะดือ แล้วยแยกกันไปตาม ส่วนต่างๆ ของร่างกาย ไปสิ้นสุดที่อวัยวะต่างๆ ได้แก่ เส้นดังต่อไปนี้ เส้นอิทา เส้นปิงคา เส้นสุมนา เส้นกาลทารี เส้นสหังศรีสี เส้นทวารี เส้นจันทะภูสัง เส้นรุข่า เส้นสุขุมัง และเส้นสิกขินี (มูลนิธิฟื้นฟูส่งเสริมการแพทย์แผนไทยเดิมฯ,2548)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้

ภูมิระพี สุขบางและคณะ (2567) ได้ทำการศึกษาปัจจัยทางประชากรศาสตร์และปัจจัยด้านคุณภาพการบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการร้านอาหาร หลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ในกลุ่มลูกค้าที่นั้รับประทานที่ร้านในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และการเก็บข้อมูลทำผ่านแบบสอบถาม พบว่า ปัจจัยด้านรายได้มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการมากที่สุด ตามด้วยปัจจัยด้านอายุ อาชีพ สถานภาพสมรส และเพศ ตามลำดับ

กนกพร กระจำแสง (2567) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเอกชนในจังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุจำนวน 400 คน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ ด้านบุคลากร การส่งเสริมการตลาด และสถานที่ นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล เช่น การศึกษาระดับการศึกษาของผู้ดูแลและรายได้ครอบครัว ก็มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการศูนย์ดูแลที่แตกต่างกัน

มนชนก ชูวรรณะปรกรณ์ และเกษแก้ว เสี่ยงเพราะ (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการนวดแผนไทยของผู้สูงอายุที่มารับบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 403 คน พบว่า ผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 48.4 มี

ประสบการณ์การนวดแผนไทย โดยมีอายุอยู่ในช่วง 60-69 ปี ใช้บริการนวดแผนไทย 1-2 ครั้งต่อเดือน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจใช้บริการนวดแผนไทย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงสิทธิการรักษาพยาบาล และยังพบว่าปัจจัยเสริมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่บริการนวดแผนไทย ได้แก่ รูปแบบการให้บริการ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานที่

ณรงค์รัช สรรพทวีบุรณ์และคณะ (2556) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการนวดแผนไทยในสถานบริการของทั้งภาครัฐและเอกชนในเขตเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการใช้บริการ เหตุผลที่เลือกใช้บริการ และความพึงพอใจที่มีต่อสถานบริการนวดแผนไทย กลุ่มตัวอย่าง 322 คน พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ไปนวดมากกว่า 3 ครั้ง/เดือน โดยชอบนวดทั้งตัว และเลือกนวดกับหมอมือหญิง เหตุผลหลักในการเลือกใช้บริการคือ การใช้สิทธิสวัสดิการข้าราชการ ส่วนเหตุผลหลักในการเลือกสถานบริการเอกชนคือ ความชำนาญของหมอมือและความสะดวกในการเข้าถึงที่ตั้งของสถานบริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยใช้แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน Google Form และเก็บข้อมูลจากการกรอกแบบสอบถาม ของผู้เข้ารับบริการ ที่ รพ.สต. เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยของผู้บริโภคในจังหวัดปราจีนบุรี และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาในครั้งนี้เท่ากับ 450 คน โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระประกอบด้วยปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย เพศ , อายุ , ระดับการศึกษา , สถานภาพ , อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดประกอบด้วย ด้านสินค้า(บริการนวดแผนไทย) , ด้านราคา ,ด้านสถานที่ , ด้านกระบวนการให้บริการ , ด้านบุคลากร ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และด้านการส่งเสริมการตลาด ตัวแปรตามคือการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ของผู้รับบริการในรพ.สต.เขตตำบลหนองโพนง จังหวัดปราจีนบุรี

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ คือการใช้แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน Google Form โดยเป็นคำถามในลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close – ended Questions) โดยผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบมาตรวัดตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอื่น ๆ มาใช้วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องมือแต่ละชนิดที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาตรวจสอบข้อมูลแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสถิติ ด้วยโปรแกรม IBM SPSS Statistics

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านประชากรศาสตร์หรือข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านประชากรศาสตร์หรือข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 450 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 68.40 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 37.60 รองลงมา คือ อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70 อายุ 51-6 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 และน้อยที่สุด คือ ช่วงอายุ 20-30 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 และน้อยที่สุดคือ มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 29.10 รองลงมาคือ ประกอบอาชีพข้าราชการจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20 อาชีพเจ้าของธุรกิจจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90 อาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 20.40 และน้อยที่สุด คือ ประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 7.30 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 30,000 บาท จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 42.70 รองลงมาคือ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 33.60 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 – 50,000 บาท จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20 และน้อยที่สุดคือ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,000 บาทขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 7.60 มีสถานภาพสมรส จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 69.33 รองลงมาคือ สถานภาพโสดจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 29.33 และน้อยที่สุดคือ สถานภาพอื่นๆ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.33

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อข้อมูลปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.482) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคคลที่ให้บริการ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านสถานที่ ด้านราคา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมการขาย ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อข้อมูลปัจจัยการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.563) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับความต้องการรองลงมาคือ ด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ ด้านการตัดสินใจซื้อ ด้านการประเมินทางเลือก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านการค้นหาข้อมูล ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย แผนกแพทย์แผนไทย ใน รพ.สต. ที่มีแพทย์แผนไทย อำเภอศรีมหาโพธิ์ (สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี) “แตกต่างกัน”

สมมติฐานที่ 1.1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านเพศที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทยที่แตกต่างกันใน รพ.สต. เขต ตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี แตกต่างกัน โดยใช้สถิติทดสอบความแตกต่างด้วยค่า t (t -test) ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านเพศ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.2 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกัน การตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย แผนกแพทย์แผนไทย ใน รพ.สต. ที่มีแพทย์แผนไทย อำเภอศรีมหาโพธิ์ (สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี) “แตกต่างกัน” โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่า F (F -test) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.3 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ใน รพ.สต. ที่มีแพทย์แผนไทย อำเภอศรีมหาโพธิ์ (สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี) “แตกต่างกัน” โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่า F (F -test) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ พบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.4 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านอาชีพ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ใน รพ.สต. ที่มีแพทย์แผนไทย อำเภอศรีมหาโพธิ (สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี) " แตกต่างกัน โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่า F (F-test) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านอาชีพ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า พบความแตกต่างจำนวน 4 คู่ คือ อาชีพเกษตรกร กับอาชีพอื่นๆ อาชีพเจ้าของธุรกิจ กับอาชีพอื่นๆ อาชีพข้าราชการกับอาชีพอื่นๆ และอาชีพพนักงานบริษัทกับอาชีพอื่นๆ มีการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ที่แตกต่างกัน โดย อาชีพเกษตรกร อาชีพเจ้าของธุรกิจ อาชีพข้าราชการ อาชีพพนักงานบริษัท มีระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย มากกว่าอาชีพอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยอาชีพอื่นๆที่ระบุในการตอบแบบสอบถามคืออาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย

สมมติฐานที่ 1.5 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ใน รพ.สต. ที่มีแพทย์แผนไทย อำเภอศรีมหาโพธิ (สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี) " แตกต่างกัน โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่า F (F-test) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ที่แตกต่างกัน และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า ผลการเปรียบเทียบ พบความแตกต่าง จำนวน 2 คู่ คือ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท กับผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,000 บาทขึ้นไป และผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001- 30,000 บาทกับผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,000 บาทขึ้นไป พบว่า ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,000 บาทขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทยมากกว่าผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 -30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งถือว่าสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.6 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ใน รพ.สต. ที่มีแพทย์แผนไทย อำเภอศรีมหาโพธิ (สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี) " แตกต่างกัน โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่า F (F-test) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทยใน รพ.สต. เขต ตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี แตกต่างกัน

โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยด้วยวิธี Enter ผลการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย จำนวน 4 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านบริการ ด้านราคา ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และด้านการส่งเสริมการขาย โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด จำนวน 3 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านสถานที่ ด้านกระบวนการให้บริการและด้านบุคคลที่ให้บริการ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจ เลือกใช้บริการนวดแผนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี การตัดสินใจ (Theory of Decisions) เป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้ตัดสินใจได้เลือกทางเลือกที่ดีที่สุดอย่างมีหลักการซึ่งแต่ละทฤษฎีนั้นจะต้องมีข้อมูลหรือองค์ประกอบเพื่อนำไป พิจารณาในการตัดสินใจโดยอาศัย องค์ประกอบที่ต้องพิจารณา 5 ด้าน คือ ผู้ทำการตัดสินใจ , ประเด็นปัญหาที่ต้องตัดสินใจ , ทางเลือก , สภาพการณ์นอกบังคับ และผลลัพธ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยในเรื่อง“ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย แผนกแพทย์แผนไทย ในรพ.สต. ที่มีแพทย์แผนไทย อำเภอศรีมหาโพธิ(สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี) สามารถสรุปข้อเสนอแนะในการจัดบริการได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

จากการศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย พบว่า เพศ อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย ที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในเรื่องเพศ อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เพื่อให้สถานบริการสาธารณสุข,โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงบริการให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการนวดแผนไทย ดังนี้

1) ด้านเพศ ควรมีการส่งเสริมการตลาด ที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการให้ทั่วถึงหรือลดข้อจำกัดด้านเพศของผู้เข้ารับบริการ เช่น ควรมีบุคลากร (เจ้าหน้าที่ให้บริการ)ด้านการนวดแผนไทยทั้งชาย และหญิง เพื่อให้ผู้เข้ารับบริการสะดวก และมาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น การให้บริการที่ตรงกับความต้องการของเพศต่างๆ ควรจัดบริการนวดแผนไทยให้เหมาะสมกับความต้องการของทั้งชายและหญิง เช่น บริการนวดที่เน้นการคลายเครียดสำหรับผู้หญิง หรือบริการนวดที่เน้นการฟื้นฟูสุขภาพสำหรับผู้ชาย การฝึกอบรมบุคลากรให้เหมาะสมกับเพศต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความสะดวกสบายและมั่นใจให้กับลูกค้า

2) ด้านอาชีพ จากการวิจัยพบว่า ผู้มารับบริการมีอาชีพที่หลากหลาย ดังนั้นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควรมีการส่งเสริมการตลาดที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการให้ทั่วถึงทุกอาชีพเนื่องจาก อาชีพมีผลกับรายได้และการใช้จ่าย ตลอดจนสิทธิสวัสดิการต่างๆ พิจารณาให้บริการที่ตรงกับความต้องการเฉพาะของแต่ละกลุ่มอาชีพ เช่น สำหรับกลุ่มคนที่ทำงานในออฟฟิศ อาจเน้นบริการนวดผ่อนคลายความเครียด หรือสำหรับผู้ที่ทำงานหนักทางกาย เช่น เกษตรกร อาจเน้นบริการนวดที่ช่วยบรรเทาอาการเมื่อยล้าจากการทำงานหนัก จัดโปรแกรมสมาธิหรือคอร์สที่ตอบโจทย์อาชีพหรือคอร์สบริการนวดที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น คอร์สสำหรับพนักงานออฟฟิศ หรือสำหรับผู้ที่ทำงานในโรงงาน ช่วยเพิ่มความสดวกสบายในการรับบริการความยืดหยุ่นในการให้บริการ

3) ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ข้อเสนอแนะ จากการสำรวจแบบสอบถามจะพบว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้มาใช้บริการมากที่สุดคือ ช่วง 15,001-30,000 บาท และรองลงมาคือต่ำกว่า 15,000 บาท ดังนั้นควรนำข้อมูลรายได้ ไปวางแผนเรื่องอัตราค่าบริการนวดแผนไทยและกิจกรรมอื่นๆในสถานบริการ เพื่อให้กลุ่มผู้รับบริการสามารถเข้าถึงและมาใช้บริการได้อย่างเหมาะสม เช่น การตั้งราคาที่หลากหลายตามกลุ่มรายได้ จัดทำคอร์สหรือบริการที่สามารถตอบโจทย์ผู้มีรายได้ต่างๆตลอดจนการให้บริการนวดแผนไทยพร้อมกับบริการเสริมที่มีคุณค่าเช่น การให้คำปรึกษาด้านการดูแลสุขภาพ หรือการให้บริการเสริมอื่นๆ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด

จากผลการวิจัยปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทยในพบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีอิทธิพลหรือส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย จำนวน 4 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านบริการ ด้านราคา ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและด้านการส่งเสริมการขายและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดจำนวน 3 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านสถานที่ ด้านกระบวนการให้บริการและด้านบุคคลที่ให้บริการ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจ เลือกใช้บริการนวดแผนไทย

ดังนั้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ เพื่อเป็นการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันเช่นควรมีบริการด้านการแพทย์แผนไทยที่หลากหลาย, มีอัตราค่าบริการที่สามารถจ่ายได้, มีการจัดสภาพแวดล้อม, บรรยากาศในการให้บริการที่เหมาะสม ตลอดจนควรมีการ ประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกชุมชน เพื่อแนะนำให้ผู้รับบริการและประชาชนได้รับรู้ เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองโพรง อำเภอสรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรีเท่านั้น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายพื้นที่หรือเจาะกลุ่มพื้นที่ในการศึกษา เช่น ขยายพื้นที่ไปยังอำเภออื่น ๆ หรือเจาะกลุ่มผู้รับบริการ ประชาชนในพื้นที่เป็นเขตอำเภอต่างๆ ในจังหวัดปราจีนบุรี ตลอดจนเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้รับบริการร่วมด้วย เพื่อให้ทราบข้อมูลที่กว้างขึ้น เจาะเจาะจงขึ้น และได้ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำมากขึ้น

ควรทำการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนวดแผนไทย เช่น พฤติกรรมการใช้จ่ายด้านบริการ พฤติกรรมหลังการบริการ ทักษะที่มีต่อการบริการหรือปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ เพื่อทำการต่อยอดการวิจัยให้ได้ข้อมูลใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของบริการ หรือการส่งเสริมบริการ ให้มีคุณภาพ มาตรฐานมากขึ้น

นำข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำแบบสอบถามมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพบริการโดยคำแนะนำจากผู้ตอบแบบสอบถามมีดังนี้คือมารับบริการนวดแผนไทยในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพราะเชื่อมั่นในบุคลากร , ต้องการความปลอดภัยในการรับบริการนวดแผนไทย , ต้องการให้มีบุคลากรนวดแผนไทยในแต่ละรพ.สต.เพิ่มมากขึ้น,อยากให้มีการแจ้งอัตราค่าบริการที่ชัดเจน และอยากให้มีบริการนอกเวลาราชการ

เอกสารอ้างอิง

กนกพร กระจำแสง. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้ารับบริการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ เอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม. วารสารวิจัยและนวัตกรรมท้องถิ่น, ปีที่ 19 ฉบับที่ 1, (มกราคม - มิถุนายน), หน้า 115.

กระทรวงสาธารณสุข. (2567). ประวัติการนวดแผนไทย. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2567, จาก <https://ttcmh.dtam.moph.go.th>

ณรงค์รัช สรรพทวีบุรณ์, เขียววิชัย เมืองชา, มานิตา แก้วลายทอง และอนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล.(2556). พฤติกรรมการใช้บริการนวดแผนไทยในสถานบริการของรัฐและเอกชน เขตเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. การประชุมวิชาการเภสัชกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ครั้งที่ 5, “วิชาชีพเภสัชกรรม:สู่การประสานความร่วมมืออาเซียน” คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเทศไทย, 16-17กุมภาพันธ์, หน้า 25.

ทฤษฎีการตัดสินใจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2567). บทที่5.หน้า 3-5. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2567, จากhttps://gened2.cmru.ac.th/ge_learning/src/gen1401/GEN1401-Chap5.pdf

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด. (2566). แก้วไขเมื่อ 30 กรกฎาคม. (2567). สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2567, จาก <https://anga.co.th/marketing/what-is-7p>.

ปิยะวรรณ โตเลี้ยง, รุ่งโรจน์ สงสระบุญ, พิจิตร เอี่ยมโสภณา และจิตรระวี ทองเถา. (2566). ลักษณะประชากรศาสตร์และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมในกรุงเทพมหานคร. สยามวิชาการ, ปีที่ 24, เล่มที่ 1, ฉบับที่ 42, มีนาคม 2566– กรกฎาคม, น.31-32.

ภูมิระพี สุขบาง, ธฤตวัน เจริญพร, ปิยะนาฏ จันทร์กระจำ และกษิธิเดช ตรีทอง. (2567). ปัจจัยประชากรศาสตร์และคุณภาพการบริการที่ส่งผล ต่อการตัดสินใจของลูกค้าหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิดสายพันธุ์ใหม่ 2019 : กรณีศึกษา ร้านอาหาร

ระดับกลาง ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประเทศไทย. วารสารสุขุติปริทัศน์, ปีที่ ๓๘, ฉบับที่ ๑ มกราคม – มีนาคม, หน้า 69.

มนชนก ชูวรรณะปรกรณ์ และเกษแก้ว เสี่ยงเพราะ. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับบริการนวดแผนไทยของผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา. วารสารสุขศึกษา, มกราคม – มิถุนายน, ปีที่ 43, เล่มที่ 1, หน้า 87.

มูลนิธิฟื้นฟูส่งเสริมการแพทย์แผนไทยเดิมฯ โรงเรียนอายุรเวท. (2548). หัตถเวชกรรมแผนไทย (นวดแบบราชสำนัก). กรุงเทพฯ: พิมพ์ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์.

สุดารัตน์ สะโอดอยู่ และ แสงจิตต์ ไต้แสง. (2565). ปัจจัยในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท เอลเลค แอนด์ เอลเทค (ประเทศไทย) จำกัด จังหวัด ปทุมธานี. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, ปีที่ 24, ฉบับที่ 2, (พฤษภาคม-สิงหาคม 2565), หน้า 4.

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี. (2567). ฐานข้อมูลประชากรเขตอำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2567, จาก <https://hdcservice.moph.go.th/hdc/reports/report>

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี. (2567). ฐานข้อมูลสุขภาพ ร้อยละของผู้ป่วยนอกที่มาใช้บริการในระดับปฐมภูมิได้รับการรักษาด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. จังหวัดปราจีนบุรี อำเภอศรีมหาโพธิ ปีงบประมาณ 2567. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2567, จาก https://hdcservice.moph.go.th/hdc/reports/report.php?cat_id=30bc6364fc06a33a7802e16bc596ac3b&id=8f3d7d8e9dd50372641546bf12895c04